

Criteria voor aanmelding dyslexiezorg Voortgezet Onderwijs

Beoordeling leerlingdossier

Het leerlingdossier wordt beoordeeld op twee onderdelen, namelijk achterstand en hardnekkigheid. Zowel de achterstand als de hardnekkigheid moet aan de onderstaande criteria voldoen om in aanmerking te komen voor onderzoek naar dyslexie.

Langdurige achterstand en hardnekkigheid

Om te spreken van een 'langdurige achterstand' dient de achterstand minimaal 1,5 jaar aanwezig te zijn. Aangezien leerlingen in het voortgezet onderwijs heel diverse profielen kunnen hebben, wordt er een screening op maat gedaan. Er zal per individuele leerling bekeken worden in hoeverre de achterstand en hardnekkigheid aangetoond kan worden. Om een oordeel te kunnen vormen over de ernst en hardnekkigheid, wordt onder andere naar de volgende punten gekeken:

1) Minimaal in het afgelopen anderhalf jaar problemen met lezen en/of spellen, waarbij gedacht kan worden aan behalen van lagere cijfers op talen, meer tijd nodig voor huis-/leerwerk, meer spelfouten in schoolwerk en bij toetsen, meer tijd nodig bij toetsen, meer ondersteuning nodig van ouders (of anderen), in vergelijking met andere leerlingen.

Eventueel kan een signaleringsonderzoek door school aanvullende informatie geven. Het signaleringsonderzoek bestaat uit de leestoets 'Hoe gevaarlijk is een tekenbeet' en de spellingtest 'Het wonderlijke weer'. Om in aanmerking te komen voor diagnostiek dient de leerling een score te hebben behorend bij de laagste 10%. Aangezien de toetsen alleen zijn genormeerd voor de brugklas kan voor oudere leerlingen een iets bredere range aangehouden worden.

2) Minimale vooruitgang na interventie(s).

- Periode van 20 weken, waarbij er naast de begeleiding ook zelf wordt geoefend.
- Doelen beschreven in een begeleidingsplan, zodat de effectiviteit van de begeleiding geëvalueerd kan worden.
- Lezen: De interventie hoeft niet zo zeer gericht te zijn op technisch lezen, maar gericht op leesvloeiendheid binnen een betekenisvolle context (waarbinnen vaak ook leesbegrip en leesstrategie aandacht krijgen).
- Spelling: De interventie moet ingaan op de hiaten van de leerling.

Bij de beoordeling van de hardnekkigheid wordt onderscheid gemaakt naar leeftijd:

Tot en met 14 jaar: Er wordt in principe verwacht dat extra begeleiding aangetoond kan worden op het gebied waar de problemen zich voordoen. Dit kan lezen en/of spellen zijn. Als er geen of onvoldoende extra begeleiding is geweest, zal de hardnekkigheid alsnog aangetoond dienen te worden, door middel van een extra begeleidingstraject, alvorens verder onderzoek kan aantonen of er sprake is van dyslexie.

Vanaf 15 jaar: Op basis van de leergeschiedenis en andere onderzoeksgegevens wordt gekeken of de didactische resistentie aangetoond kan worden (denk aan eerder effect van de begeleiding en onderwijs). Vanaf 15 jaar hoeft er in principe geen extra begeleiding meer geboden te worden.

Exclusiefactoren

De volgende persoons- of omgevingskenmerken moeten als verklaring uitgesloten worden:

- Algemene verstandelijke beperking (TIQ <70, +/- 5);
- Gehoorstoornis;
- Slechthoortheid;
- Neurologische stoornissen;
- Onvoldoende beheersing van de instructietaal;
- Inadequaat onderwijs;
- Bovenmatig schoolverzuim;
- Omstandigheden in de thuisomgeving.

Comorbiditeit (bijvoorbeeld spraak-taalstoornissen, dyscalculie, motorische stoornissen, ADHD) vormt geen uitsluitingsgrond voor de diagnose.

Dyslexie en hoogbegaafdheid: Er is geen discrepantiecriterium van toepassing. Doorverwijzing naar dyslexieonderzoek is alleen terecht wanneer de lees en/of spellingscores behorend tot de laagste 10%. De hoogbegaafdheid op zich geldt niet als een voldoende reden om daartoe over te gaan. (Bron: Richtlijn Lees- en spellingproblemen in combinatie met Hoogbegaafdheid. SDN, 2018)

Benodigde documenten:

- Intakeformulier Dyslexie Voortgezet Onderwijs
- Basisschool: uitdraai leerlingvolgsysteem (alle niet-methode toetsen)
- Basisschool: handelingsplannen ondersteuning
- Middelbare school: volledige cijferlijst volledige cijferlijst van alle leerjaren
- Middelbare school: handelingsplannen ondersteuning
- Middelbare school: aanmeldformulier school Dyslexie Voortgezet Onderwijs (ingevuld door school)
- Indien van toepassing: verslag, diagnoseverklaring en/of handelingsplannen van school of anderen